

Tíðindabráv frá Amnesty

International:

Avtakið deyðarevsingina

Límur í Amnesty International um allan heimin byrjaði í dag (mikudaginn 17. febrúar 1982) eina kampanju fyrri at ávirka myndugleikarnar í USA til at avtaka deyðarevsing sum er ein tilvildarlig og diskriminerandi revsing, og at eira livinum á nærum túsund fólki, ið biða eftir at verða avrættað.

Við árslok í 1981 sotu í minsta lagi 924 deyðadómur fangar í fongslum í USA. Hildið verður at hetta er størsta tali í landsins søgu. Í 1980 var talið á deyðadómum 4 um vikuna í meðal. Dagtöl prógva at tey flestu deyðadómdu vóru fátæk og arbeiðsleys. Av teimum 924 vóru yvir 40 prosent svørt.

Atheitanir verða sendar úr nógvum londum, serliga til teir 28 statirnar har deyðadómur fangar sita: vist verður á hvussu órættvist deyðadómur raka, og at eingi prógv eru fyrri at deyðarevsing er betri fyrirbygging móti lógarbrotum enn aðrar revsingar.

Amnesty International, sum man vera best kent fyrri sitt virki fyrri samvitskufangar, arbeiðir eisini móti pining og deyðarevsins, sum felagsskapurin metir sum mannarættindabrot.

Í samband við kampanjuna verður dentur lagdur á, at nýggjar kanningar í USA eins væl og royndir í nógvum øðrum londum og ein kanning gjørd av S.T. visa, at deyðarevsing hevur ónga serliga ræðandi ávirkan á brotsmenn. Ein kanning av hagtølunum í statinum New York fyrri tey seinastu 50 árin visti at talið á manndrápum vaks beint aftaná avrættingar, kanska orsakað av teirri almennu umrøðni ið avrættingar altíð fæa. Í New York brúka teir ikki deyðarevsing longur.

Ein nevnd, sum táverandi forsetin Lyndon B. Johnson setti í 1967, kom til tað úrslit at millum fólk, ið vóru dómdu til deða, var eitt ósamvar-

andi stórt tal av fátækum, svørtum og limum av illa umtóktum minnilutabólki.

Meira enn helmingurin av teimum 3.863 fólki, ið vóru dómdu til deða í USA síðan 1930, vóru svørt. Í sama tíðarskeiði vóru uml. 10 prosent av fólkinum í USA svørt.

Ein nýggj kanning visir at í Florida, sum hevur størsta talið av deyðadómum, eru líkindini til at ein svartur sum drepur ein hvítan fær deyðarevsing 40 ferðir størri enn um hann drap ein svartan, og fimm ferðir størri enn um ein hvítur drap ein hvítan.

Aðrar kanningar visa, at brúkið av deyðarevsing er ógvuliga tilvildarligt úr einum rættardómi í annað, enn tá í sama stat.

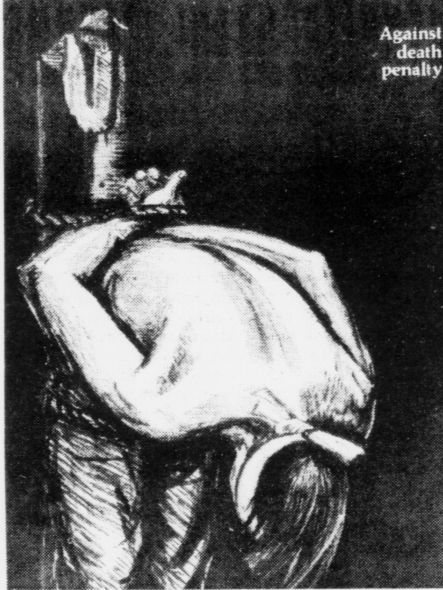
At liva undir deyðarevsing er í sjálvum sær ræðuligt. Harafturat fæa fangar, avbyrgdir í »deyðaklivum« meðan teir biða eftir at verða avrættaðir, vanligu ikki loyvi til at hava samband við aðrar fangar. Ofta sita teir í árávis undir umstøðum sum stóðugt minna um tann hótandi deyðan.

Amnesty International heitti í 1980 á táverandi forsetan Jimmy Carter um at seta eina nevnd at kanna deyðarevsingina, eins og onnur lond hava gjørt fyrri at fáa spurningin leysan av teimum politisku og kenslubornu viðurskiftunum sum gera hann so torførar at greiða.

Felagsskapurin er væl nøgdur við gongdina í Vestureuropa, har deyðarevsing ikki verður brúkt longur og er avtíkin við lóg í fleiri londum. Turkaland er einasta landið av teimum 21 í Europaráðnum, sum nýliga hevur framt avrættingar.

Allar avrættingar í USA vóru stóðgaðar fyrri eitt 10 ára skeið, aftaná at hægstirættur í 1967 setti deyðarevsingina úr gildi, men vóru tiknar upp aftur í 1977. Síðan tá eru fyra fólk tikin av døgum.

AMNESTY INTERNATIONAL

Against
death
penalty

Eitt av kortunum hjá Amnesty í arbeiðinum móti deyðarevsing

Gasskamar í statinum Arizona — ein av teimum fimm mátunum, sum amerikanska samfelagið brúkar fyrri at sleppa av við deyðarevsing fólk

Brúkarafelagið

Í Dimmalætting 20. febr. hevur Ólavur Hansen, Gott keyp, viðmerkingar til brúkarateigin Discounthandlar ella? Hesar viðmerkingar eru av slíkum slag, ið krevja aftursvar og vilja vit gera tað í brævi til øll blóðini.

Spurnartekin verður sett við endamálið Brúkarafelagsins, ti vit skrivaðu áðurnevnda teig.

Endamálið felagsins er at verja áhugamálið brúkarans m.a. við at leiðbeina og upplýsa. Tað royna vit at gera, tá vit vísa á vandarnar við discounthandling.

Spurnartekin verður eisini sett við, um vit vita nóg mikið um áðurnevnda handilsskap.

Tað skuldi verið nóg mikið at sagt at vit hava lisið samrøðurnar við Ólav Hansen í 14. Sept. tann 16. jan. og í Dagblaðnum tann 29. jan. Her greiðir hann frá, at tað snýr seg um stórsoið beinleiðis frá lagri, ónga service, ónga frostvørur og einki starvsfólk. Sagt verður síðani at einki er at ivast í, at fleiri smáhandlar, ið hava figgarligar trupulleikar, fara at snara lykilin um o.s.fr. (Vit vóru nakað bráð tá vit søgdu at teir høvdu longu snarað lykilin um).

Vit vita kortini meira um henda handilsform, sum hevur sligið røtur í grannalondum okkara. Hesir handlar gera sitt til, at smáhandlar á smáplássum t.d. í Danmark mugu gevast, mugu snara lykilin um. Úrslitið verður at tey, ið t.d. óngan bil hava, eru illa fyrri.

Kanningar eru gjørdar fyrri at lýsa, hvussu nógv ein sparir við hesum keypi og visa tær, at prismunurin neyvan dekkar ferðarútreiðslurnar. So hart ráma her smáplássini og tey veikari stillaðu, at ibugvarnir í stóri og stórri mun taka seg saman fyrri at fáa ein handil aftur. Tey hava nevniliga funnið út at discounthandlin var ein dýrur kenningur, sum frá leið.

Formaðurin í Forbrugerrådet í Danmark, Kirstin Nielsen, málber seg nøkunlunda soleiðis: »Brúkararæðið hmetir at discounthandlarnir hava eitt so litið veruðtboð, so vánaliga service, so ófullkomna prisleiðbeining og so óhepna ávirkan á dagliga veruðtboðið lokalt, at eitt rimuligt útboð av

dagligvørur fyrri øll, ikki minst tey veikari stillaðu, vigar sterkari enn tann avmarkaði prismunurin og tann ivasami prisleiðin á samlaða brúkinum».

Ólavur Hansen heldur, at formaður Brúkarafelagsins undirmetir evnini hjá brúkarunum at velja hvat hann vil eta, men so er ikki.

Tað varð sagt at um tað eydnaðist discounthandlingum at fáa vanligu handlarnar at fara á húsangang hevur brúkarin einki annað valg enn at keypa Long Life mjólk og konserver t.d. corned beef. Undantíknir verða bert teir brúkarar, ið hava ráð at keypa í serhandlunum.

Tað varð greitt sagt frá í áðurnevnda blóðum, at Gott Keyp skal IKKI selja frostvørur og at selja feskar vorur uttan kuldagoymslu ljóðar ikki dæmlikt.

At Ólavur Hansen í lesarabrævi sínum nú avsannar tað hann áður hevur sagt frá er ikki sørt ørkymlandi, ti hvi ger hann tað?

Nakrir handlar hava, við síðuna av vanligu søluni, fingið sær eina lágprisindeil. Hetta kann verða eitt alternativ, treytað av at lágprisvørurnar á óngan hátt peningaliga belasta hin søluformin.

Tilboð verða eisini nevnd í brævinum. Brúkarafelagið hevur vist á at tilboð hava eina ringa ávirkan á prislagið. Vit hava skrivað um hetta: Vit hava eisini vent okkum til Prisaræðið, um nakað kann gerast við hetta, men tilboðini eru framvegis.

Tilboð, sum tey verða lýst, tæna einum endamáli, at lampa brúkarar at halda at hann ger eitt kvett. Hetta seinasta sannførir vónandi Ólav Hansen um at formaður felagsins veruliga einans vil verja áhugamálið brúkarans.

At enda, tann dag discounthandlarnir kanska hava kóvt aðrar handlar, er spurningurin um tann lág prislegan framvegis verður hildin.

Brúkarafelagið meinar tí, at brúkarin eigur at lita framvirv og tí venda hesum handilsformi bakið, so hann ikki fær sligið røtur her.

Tórshavn 23. febr.
Brúkarafelagið

Merkismaður verður 70

Jóannes Rasmussen, jarðfrøðingur er foddur 29. februar 1912. Hóast vit ikki hava nakran 29. februar í ár, verður Jóannes kortini sjeitt í ár.

Hann er vaksin upp á Háskúlanum, sonur Rasmus og Onnu Sofiu. Aftan á skúlagongd í Havn (millumskúlaprógv) starvaðist hann á Skipa-

felagnum. Hann var eitt ár á Askov Háskúla 1933–34, las síðan til student og tók prógv í 1937. Aftan á tað fór hann undir at lesa jarðfrøði við lærða Háskúlan í Keypmannahavn, haðani hann gjørdist magistari í 1950.

Longu sum lesandi starvaðist Jóannes við Foroya jarðfrøði saman við Arne

Noe-Nygaard professara: eisini í Grønlandi hevur hann arbeitt. Í 1950 flutti hann til Foroya, tá Danmarks geologiske Undersøgelse (DGU) saman við Foroya Landstýri skipaði Foroyadeild. Stovnað varð Foroya Jarðfrøðisavn og Jóannes gjørdist leiðari; í byrjanini sat hann í einum lítlum rúmi niðri á

byggjunni. Í 1954 var Jóannes tilnevndur Afdelingsgeolog við DGU og í 1971 statsgeolog. Kortleggingararbeiði av foroyisku undirgrundini gjørdi hann lidugt í 1965 og 1969 kom stórt kort við tekstbendi.

Jóannes hevur umframt hetta skrivað umleið 40 stórra og minni greinir um

jarðfrøðilig evni. Harumframt hevur hann verið ráðgevi landsstýrisins í øllum stórra arbeiðum, sum t.d. í 1950-unum, SEV's arbeiðum í Vestmanna og øllum bergholsgerðum. Seinni hevur hann gjørt kort yvir havbotnin kring Foroyar og kort yvir isongdina. Seinast — í hesum mánaði —

kom ein jarðfrøðilig grundbók — Óldir og upphav.

Í 1955 var Foroya Náttúrgrípasavn sett á stovn við lottingslóg. Framsýningin, ið Jóannes hevði sett upp, var í Batahollini á Debesartroð, har Petra Djurhuus skipaði fyrri bátaframsýningina.

Framhald á síðu 9

